

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1083
Warszawa, 24 lutego 2025 r.

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie upamiętnienia ofiar Obławy
Augustowskiej w jej 80. rocznicę.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Jacka Niedźwiedzkiego.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Urszula Augustyn; (-) Sylwia Bielawska; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Mateusz Bochenek; (-) Krzysztof Bojarski; (-) Piotr Borys; (-) Marek Jan Chmielewski; (-) Alicja Chybicka; (-) Janusz Cichoń; (-) Zofia Czernow; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Patryk Gabriel; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Włodzisław Giziński; (-) Tomasz Głogowski; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Barbara Grygorcewicz; (-) Marek Tomasz Hok; (-) Łukasz Horbatowski; (-) Marcin Józefaciuk; (-) Jacek Karnowski; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Magdalena Małgorzata Kołodziejczak; (-) Urszula Koszutska; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Iwona Małgorzata Krawczyk; (-) Wojciech Król; (-) Katarzyna Królak; (-) Adam Krzemiński; (-) Piotr Lachowicz; (-) Bożena Lisowska; (-) Katarzyna Anna Lubnauer; (-) Artur Jarosław Łącki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Dorota Łoboda; (-) Alicja Łuczak; (-) Krystian Łuczak; (-) Paweł Masełko; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Jerzy Meysztowicz; (-) Jacek Niedźwiedzki; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Paweł Papke; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Pępek; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Kazimierz Plocke; (-) Mariusz Popielarz; (-) Renata Rak; (-) Monika Rosa; (-) Jakub Rutnicki; (-) Rafał Siemaszko; (-) Waldemar Sługocki; (-) Anna Sobolak; (-) Marek Sowa; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Andrzej Szewiński; (-) Henryk Szopiński; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Małgorzata Tracz; (-) Jarosław Urbaniak; (-) Przemysław Witek; (-) Anna Wojciechowska; (-) Bogusław Wołoszański.

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... 2025 r.

w sprawie upamiętnienia ofiar Obławy Augustowskiej w jej 80. rocznicę

W 2025 roku przypada 80. rocznica jednej z największych zbrodni dokonanych na polskiej ludności cywilnej w powojennej historii Polski.

Obława Augustowska, nazywana często „Małym Katyniem”, stanowi tragiczne świadectwo brutalnych represji sowieckich. Podobnie jak w przypadku zbrodni katyńskiej, jej ofiarami byli Polacy rozstrzelani przez NKWD. Zabici w Obławie Augustowskiej, to polscy patrioci, podejrzewani o wrogość wobec Związku Sowieckiego.

Mieszkańcy północno-wschodniej Polski otwarcie wspierali działalność Armii Krajowej, co budziło coraz większy niepokój i wrogość sowieckiego aparatu represji. W odpowiedzi na tę postawę NKWD podjęło decyzję o przeprowadzeniu zakrojonej na szeroką skalę obławy, której celem było przeszukanie terenu oraz odcięcie oddziałów partyzanckich od wsparcia miejscowej ludności. Plan zakładał aresztowanie osób powiązanych z niepodległościowym podziemiem i ich fizyczną eliminację.

Obława miała miejsce między 12 a 25 lipca 1945 roku. Według ustaleń historyków zatrzymano wówczas ponad 7 tysięcy osób. Aresztowani Polacy byli poddawani brutalnym przesłuchaniom, niejednokrotnie przy użyciu tortur. Następnie wywieziono ich w nieznane miejsce, a następnie zamordowano. Do dziś nie ustalono dokładnej liczby ofiar ani lokalizacji masowych grobów.

Pełne poznanie skali tej zbrodni wymagałoby dostępu do białoruskich archiwów, co w obecnej sytuacji geopolitycznej pozostaje niezwykle trudne, jeśli nie niemożliwe. Być może dopiero przyszłe pokolenia Polaków poznają wszystkie szczegóły tej tragedii.

Obława Augustowska miała miejsce tuż po zakończeniu II wojny światowej, w czasie gdy Polska teoretycznie odzyskała niepodległość. Była nie tylko dowodem rażącego łamania prawa międzynarodowego przez Związek Radziecki, ale także zapowiedzią nadchodzącego komunistycznego zniewolenia. Choć okupacja niemiecka dobiegła końca, Polska znalazła się pod jarzmem tzw. czerwonego terroru.

W okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wiedza o tej zbrodni była przekazywana głównie przez naocznych świadków i rodziny ofiar, jednak temat ten pozostawał w sferze tabu. Obawiano się represji ze strony władz PRL, podporządkowanych Związkowi Radzieckiemu.

Dopiero po upadku żelaznej kurtyny świadomość społeczna na temat Obławy Augustowskiej zaczęła rosnąć, głównie dzięki zaangażowaniu rodzin ofiar oraz badaniom historyków. W ostatnich latach podjęto działania mające na celu upamiętnienie tej tragedii. Jednym

z nich jest zakupienie przez Skarb Państwa tzw. „Domu Turka” w Augustowie – miejsca kaźni, gdzie mieściła się siedziba NKWD i UB. W planach jest utworzenie w tym budynku muzeum poświęconego ofiarom Obławy Augustowskiej.

Zbrodnia ta w sposób szczególnie bolesny dotknęła mieszkańców północno-wschodniej Polski. Dlatego godne upamiętnienie ofiar przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej jest inicjatywą zasługującą na pełne wsparcie. Osiemdziesiąta rocznica tej tragedii stanowi właściwy moment, by o losie poległych rodaków z 1945 roku dowiedziała się cała Polska.

Uzasadnienie

W 2025 roku mija 80 lat od Obławy Augustowskiej – jednej z największych zbrodni na polskiej ludności cywilnej po II wojnie światowej, nazywanej „Małym Katyniem”. W lipcu 1945 roku sowieckie NKWD, wspierane przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa, przeprowadziło zakrojoną na szeroką skalę akcję wymierzoną w mieszkańców północno-wschodniej Polski, podejrzewanych o związki z podziemiem niepodległościowym. Zatrzymano ponad 7 tysięcy osób, które poddano brutalnym przesłuchaniom, często z użyciem tortur. Następnie część z nich przetransportowano w nieznane miejsce i zamordowano, a do dziś nie udało się ustalić dokładnej liczby ofiar ani miejsca ich pochówku.

Obława Augustowska miała miejsce już po zakończeniu II wojny światowej. Była brutalnym ciosem w dążenia niepodległościowe i stanowiła zapowiedź narzuconego przez komunistów terroru. Przez dziesięciolecia prawda o tej zbrodni była skrywana – w czasach PRL temat obławy nie mógł być przedmiotem badań ani publicznych dyskusji, a rodziny ofiar żyły w strachu przed represjami. Dopiero po upadku komunizmu rozpoczęto szerzej zakrojone badania historyczne, a mieszkańcy i potomkowie ofiar z powiatów augustowskiego, suwalskiego, sejneńskiego i sokólskiego zaczęli upominać się o pamięć o zamordowanych.

W ostatnich latach podjęto konkretne działania mające na celu upamiętnienie tej tragedii. Osiemdziesiąta rocznica Obławy Augustowskiej stanowi szczególną okazję, by Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddał hołd ofiarom i upowszechnił wiedzę o tych dramatycznych wydarzeniach, które na trwałe wpisały się w historię Polski.